

Sygn. akt III S 115/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący - Sędzia Sądu Okręgowego Leszek Dąbek

Sędziowie Sądu Okręgowego: Tomasz Pawlik

Artur Żymelka

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2019 r. na posiedzeniu niejawnym w Gliwicach

sprawy ze skargi (...) w K.

przy udziale Skarbu Państwa -(...) T. B. zastępowanego przez (...) S. K.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu egzekucyjnym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie egzekucyjnej o świadczenie pieniężne prowadzonej przez Komornika Sądowego(...) T. B. zastępowanego przez Komornika Sądowego (...) S. K. pod sygn. akt Km 7312/18

postanawia:

oddalić skargę.

SSO Artur Żymelka SSO Leszek Dąbek SSO Tomasz Pawlik

Sygn. akt III S 115/19

UZASADNIENIE

Wierzyciel (...) w K. wniósł o stwierdzenie naruszenie jego prawa do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie egzekucyjnej prowadzonej przez Komornika Sądowego

(...) T. B. pod sygn. akt KM 7312/18, żądając stwierdzenia przewlekłości postępowania, przyznania mu od Komornika Sądowego T. B. kwoty 2000 zł i zasądzenia zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu skargi podnosił, że w postępowaniu egzekucyjnym toczącym się na skutek wniosku wierzyciela z 28 sierpnia 2018 r. nie zostały wykonane żadne rzeczywiste czynności zmierzające do wyegzekwowania świadczenia. Zaniechano wykonania czynności wnioskowanych przez wierzyciela takich jak: ustalenie w Urzędzie Skarbowym skuteczności zajęcia ewentualnej nadpłaty z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, ustalenie majątku dłużnika czy przesłanie zapytania do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (po uprzednim wezwaniu wierzyciela o zaliczkę na poczet kosztów tej czynności). Komornik nie wykonując tych czynności, po wejściu w życie ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych, umorzył postępowanie i obciążył wierzyciela opłatą stałą z art.29 ust.4 ustawy. Postanowienie Komornika zostało zaskarżone skargą, która nie została dotychczas rozpoznana.

Minister Sprawiedliwości w postanowieniu z dnia 10.05.2019 r. zawiesił w czynnościach Komornika Sądowego T. B..

Prezesa Sądu Apelacyjnego w Katowicach w zarządzeniu z dnia 23 maja 2019 r. zastępcą zawieszzonego Komornika Sądowego wyznaczono S. K.,

który podnosił, że sąd rozpoznający skargę nie bada z urzędu czy istnieją okoliczności wskazujące na przewlekłość postępowania, jeżeli nie zostaną one konkretnie przywołane

przez skarżącego. Skarga na przewlekłość postępowania nie może stanowić alternatywy

dla zaskarżenia orzeczenia w toku instancji. Przesłanką odpowiedzialności Komornika

jest zatem stwierdzenie we właściwym trybie (w ramach skargi na czynności komornika) niezgodności z prawem postanowienia o umorzeniu postępowania, z czym w niniejszej sprawie nie mamy do czynienia.

Udział w sprawie zgłosił Prezes Sądu (...), który wnosił

o oddalenie skargi oraz podzielił stanowisko Zastępcy zawieszzonego Komornika.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z regulacją art.1 ust.2 ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, przepisy ustawy stosuje się odpowiednio, gdy na skutek działania lub bezczynności komornika sądowego doszło do naruszenia prawa strony do przeprowadzenia i zakończenia bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy egzekucyjnej. Tym samym ustawa ma zastosowanie do postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego. Trzeba też zauważyć, że rozpoznanie skargi na sprawność postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika nie może wykraczać poza kontrolę sprawności tego postępowania. Niedopuszczalne jest zatem żądanie skarżącego, ażeby w trybie skargi dotyczącej ochrony prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki Sąd Okręgowy dokonał merytorycznej oceny rozstrzygnięcia komornika

o umorzeniu postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 8.07.2005 r. (...)).

Ocena sprawności postępowania prowadzonego w niniejszej konkretnej sprawie nie może być oderwana od całości zachowania wierzyciela, który skierował w stosunkowo krótkim okresie czasu kilka tysięcy wniosków egzekucyjnych, korzystając z możliwości wyboru komornika z poza obszaru właściwości ogólnej. Nie można też było pominąć, że z argumentacja zawarta w uzasadnieniu skargi jest wewnętrznie sprzeczna, gdyż wierzyciel z jednej strony zarzuca komornikowi niepodjęcie czynności zmierzających do wyegzekwowania świadczenia, a z drugiej strony podnosi, że umorzenie postępowania nastąpiło z opóźnieniem, generującym dodatkowe koszty związane ze zmianą przepisów.

Warto też zauważyć, że zgodnie z art.799 § 1 zdanie 4 k.p.c. organ egzekucyjny, niezależnie od wskazanych we wniosku wierzyciela sposobów egzekucji, stosuje sposób egzekucji najmniej uciążliwy dla dłużnika. Powyższe regulacja pozwala także na uniknięcie nadmiernych kosztów egzekucyjnych, którymi w niektórych wypadkach może być obciążony wierzyciel. W tej sytuacji, mając także na uwadze opisane powyżej zachowanie wierzyciela, podejmowane w badanej sprawie przez Komornika czynności trzeba było uznać za racjonalne i prawidłowe oraz w danych okolicznościach (masowość wniosków) za terminowe. W zaistniałej sytuacji masowego wpływu wniosków egzekucyjnych, spowodowanych wyborem komornika przez wierzyciela, podjęte zostały w stosunkowo rozsądnym czasie określone czynności egzekucyjne zmierzające do wyegzekwowania świadczenia. Na bazie rezultatów tych czynności Komornik uznał dalsze prowadzenie egzekucji za niecelowe i umorzył postępowanie, przy czym postanowienie w tym przedmiocie nie zostało dotychczas skutecznie podważone. Biorąc przy tym pod uwagę, że informacje z (...)ów, które poprzedziły umorzenie postępowania w styczniu 2019 r., wpłynęły dopiero w grudniu 2018 roku i styczniu 2019 roku, nie można zarzucić w tym zakresie komornikowi opieszłości. Nie można jednocześnie obciążać komornika niekorzystnymi dla wierzyciela zmianami przepisów, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2019 r. przy zastosowaniu zasady aktualności.

Opisane zachowanie wierzyciela, polegające na kierowaniu do wybranego przez siebie komornika, niewłaściwego według zasad właściwości ogólnej, masowych wniosków egzekucyjnych nie jest też bez znaczenia dla oceny

prawidłowości i terminowości czynności komornika podejmowanych po wniesieniu przez wierzyciela skarg na postanowienia o umorzeniu postępowania. W tym zakresie trzeba też było uwzględnić zawieszenie Komornika T. B. w czynnościach przez Ministra Sprawiedliwości oraz proces obejmowania kancelarii przez jego Zastępcę. Mając na uwadze powyższe okoliczności także dotychczasowy przebieg czynności w tym zakresie nie kwalifikuje się do stwierdzenia przewlekłości postępowania.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w postanowieniu z dnia 30 listopada 2016 r. sygn.

akt I S 74/16 (Biul.SAKa 2016/4/27, LEX nr 2174809 wyjaśnił, że także w sprawie ze skargi

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki rzeczą sądu jest rozważenie czy uwzględnienie skargi nie będzie sprzeczne z zasadami współzycia społecznego (art. 5 k.c.). Skarżący wierzyciel, kierując do wybranego przez siebie komornika, który według reguł właściwości ogólnej nie był właściwy do prowadzenia egzekucji, kilka tysięcy wniosków egzekucyjnych musiał się liczyć z tym, że wnioski te (a następnie środki zaskarżenia) będą załatwiane z opóźnieniem. Oczekiwał przy tym –jak wynika z samej treści skargi na przewlekłość postępowania- bardziej szybkiego (według przepisów obowiązujących do 31.12.2018 r.) umorzenia postępowania z powodu bezskuteczności egzekucji niż licznych czynności egzekucyjnych generujących wydatki po jego stronie. W takich okolicznościach byłoby zatem niezrozumiałym i sprzecznym z zasadami współzycia społecznego przyznanie wierzycielowi, który działa w ten sposób, kompensaty pieniężnej za przewlekłość postępowania.

Na marginesie warto dodać, że dopiero w dniu 1 stycznia 2019 r. weszła w życie ustawa o komornikach sądowych, której regulacja zawarta w art.10 ust.4–8 pozwala na uniknięcie obciążenia konkretnego komornika nadmierną ilością wniosków egzekucyjnych przez dokonującego wyboru komornika wierzyciela. Dla przykładu, zgodnie z ust.8 art.10 obecnej ustawy komornik wybrany przez wierzyciela może odmówić danemu wierzycielowi przyjęcia sprawy, jeżeli liczba wniosków egzekucyjnych, jakie wpłynęły do kancelarii w danym roku od tego wierzyciela, przekroczyła 100. Uprzednio obowiązujące przepisy (stosowane w niniejszej sprawie) nie zawierały takiej regulacji, co powodowało poważne ryzyko zaistnienia opóźnień w rozpatrywaniu spraw egzekucyjnych, wykreowane de facto przez samego wierzyciela.

Resumując z podanych względów skarga jest bezzasadna i dlatego oddalono ją na podstawie regulacji art. 12 ust.1 ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Sędzia Artur Żymelka Sędzia Leszek Dąbek Sędzia Tomasz Pawlik